

ผลงานหมายเลข 3

ผลงานของ
นายโยธิน สรนาทสุนันท์
ผู้ขอประเมินตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกรม
(เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 9 ชช.)

กรมการจัดหางาน

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

ผู้ขอประเมิน

นายโชติน สรนาทสุนันท์

ตำแหน่งที่ขอประเมิน

ผู้ตรวจราชการกรม

(เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 9 ชช.)

ผลงานหมายเลข 3

ชื่องาน การบริหารและการบังคับใช้กฎหมาย
จัดหางาน

ลักษณะงาน งานด้านการวิเคราะห์นโยบาย
และการบริหาร

๑
๑๓.๐๕.๖

เลขเรียกหนังสือ.....	๑๑๒ ก
เลขทะเบียน.....	5797
วันที่ 3.0.1281.....	2545

คำนำ

การศึกษาเรื่อง การบริหารการบังคับใช้กฎหมายจัดหางานนี้ เป็นการศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหาอุปสรรคการบังคับใช้กฎหมายจัดหางานในอดีตจนถึงปัจจุบันว่ามีวิวัฒนาการและมีการปรับปรุงแก้ไขหลักการเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ทั้งนี้ โดยอาศัยมูลเหตุหรือพฤติกรรมการกระทำผิด ด้วยทกฎหมายและองค์กรผู้บริหารกฎหมาย ซึ่งเป็นองค์ประกอบของเรื่องนี้ การดำเนินการศึกษาวิจัยโดยเน้นเจ้าหน้าที่กลุ่มเป้าหมาย คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานจัดหางานจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 15 จังหวัด ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติที่เห็นว่ามีปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายจัดหางานจำนวนมาก จากผลการศึกษาเรื่องนี้สรุปได้ว่า การบริหารและการบังคับใช้กฎหมายจัดหางานมีปัญหาอุปสรรคในเรื่ององค์กรผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ผู้นำกฎหมายไปใช้บังคับแก่ผู้ฝ่าฝืนยังขาดความเข้าใจขาดประสบการณ์ทางกฎหมายประกอบด้วย บทบัญญัติของกฎหมายยังมีช่องว่างเข้าใจสับสน และผู้เสียหายจากการฝ่าฝืนกฎหมายนี้ไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ซึ่งจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้เกิดความเป็นธรรมและมีผลในทางปฏิบัติต่อไป

การดำเนินการครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สำนักงานจัดหางานจังหวัดทั้ง 15 จังหวัด เป็นอย่างดี ผู้เขียนจึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

กรกฎาคม 2540

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การบริหารและการบังคับใช้กฎหมายจัดหางาน” เป็นการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายที่จะแสวงหาคำตอบเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคของกิจกรรม และกระบวนการบริหารและบังคับใช้กฎหมาย รวมตลอดถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวในการบริหารและบังคับใช้กฎหมายจัดหางาน สืบเนื่องจากรัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติว่าด้วยสำนักงานจัดหางาน พ.ศ. 2475 บังคับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาการว่างงานในภาวะเศรษฐกิจของประเทศตกต่ำ ซึ่งต่อมาได้วิวัฒนาการไปตามยุคสมัยและได้แก้ไขเป็นพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 ในปัจจุบันในอันที่จะคุ้มครองคนหางานมิให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากการจัดหางาน

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาในลักษณะงานของการผสมผสานระหว่าง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับการวิจัยเอกสาร โดยการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย คือ สำนักงานจัดหางานจังหวัดในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 15 จังหวัด เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ซึ่งผลที่ได้รับจากการศึกษามีปรากฏว่า

1. กฎหมายจัดหางาน มีลักษณะควบคุมการจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน ด้วยบทกฎหมายจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารและบังคับใช้
2. นโยบายการดำเนินงาน บุคคลากรไม่มีความรู้ทางกฎหมายจัดหางาน หรือมีแต่ไม่เข้าใจในหลักปฏิบัติให้เป็นทิศทางเดียวกัน ทำให้นโยบายการดำเนินงานของกรมการจัดหางานเกี่ยวกับการนำกฎหมายไปบังคับใช้ไม่ดีเพียงพอ
3. ปัจจัยเกื้อหนุนต่อการยอมรับและปฏิบัติตามกฎหมายจัดหางาน บริษัทจัดหางานมักหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ โดยการ ใช้สายหรือนายหน้าดำเนินการและคนหางานไม่ให้ความร่วมมือต่อเจ้าหน้าที่เท่าที่ควร
4. ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารและบังคับใช้กฎหมายจัดหางานเป็นความผิดพลาดทางทฤษฎี คือความไม่สมบูรณ์ของตัวบทกฎหมายและนโยบายการดำเนินงานส่วนหนึ่งและเป็นความผิดพลาดในทางปฏิบัติอีกส่วนหนึ่ง ดังนั้น ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงควรมุ่งเน้นพัฒนาความรู้ทางกฎหมายจัดหางานแก่เจ้าหน้าที่ และแก้ไขกฎระเบียบที่ออกตามบทบัญญัติของกฎหมายนี้ ให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน

สารบัญ

		หน้า
	คำนำ	
	บทคัดย่อ	(1)
	สารบัญ	(2)
	สารบัญตาราง	(3)
บทที่ 1	บทนำ-ความเป็นมาของการบังคับใช้กฎหมายจัดหางาน	1
	วัตถุประสงค์ของการศึกษา	8
	ขอบเขตของการศึกษา	8
	ประโยชน์ที่จะได้จากการศึกษา	9
บทที่ 2	ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารและ	
	การบังคับใช้กฎหมายจัดหางาน	10
	กฎหมายจัดหางานและนโยบายแห่งรัฐ	10
	ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย	22
บทที่ 3	วิธีดำเนินการศึกษา	31
บทที่ 4	ผลการวิจัย	35
บทที่ 5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	57
	ภาคผนวก	65
	บรรณานุกรม	97

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
1	จำนวนคนไทยที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศ โดยผ่านด่านตรวจคนหางานทั่วประเทศ	20
2	จำนวนคนหางานร้องทุกข์ปี 2539 กรณี จ่ายเงินแล้วไม่ได้เดินทาง	26
3	การบังคับใช้กฎหมายจัดหางาน	
3.1	แสดงที่มาของการฝ่าฝืนกฎหมายจัดหางาน	37
3.2	แสดงข้อหาของผู้ฝ่าฝืนกฎหมายจัดหางาน ที่คนหางานมาร้องทุกข์ที่สำนักงานจัดหางานจังหวัด	39
3.3	แสดงปัญหาและอุปสรรคในทางปฏิบัติ ในการนำกฎหมายจัดหางานไปบังคับใช้	41
3.4	แสดงบทบัญญัติของกฎหมายจัดหางาน ที่มีปัญหาในทางปฏิบัติและการแก้ไข	44
3.5	แสดงกฎหรือระเบียบใดที่มีปัญหา ในทางปฏิบัติและการแก้ไข	48
3.6	แสดงบทบาทหรืออำนาจองค์กรบริหาร ในการนำกฎหมายจัดหางานไปบังคับใช้	51
3.7	แสดงปัญหาอุปสรรคของเจ้าหน้าที่สำนักงาน จัดหางานจังหวัดที่ไม่สามารถนำกฎหมาย จัดหางานไปใช้บังคับแก่ผู้ฝ่าฝืน	53
3.8	แสดงข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรคในการบริหารและการบังคับใช้ กฎหมายจัดหางาน	55